

Klimat- och
näringslivsdepartementet

LOs yttrande gällande remiss av Kemikalieinspektionens framställan om ändring av regleringen avseende särskilt farliga kemiska produkter

Kemikalieinspektionen har remitterat ett förslag om ändringar i regleringen av särskilt farliga kemiska produkter.

Förslaget innebär att tillståndskravet vid yrkesmässig överlåtelse avskaffas och att anteckningsskyldigheten begränsas till försäljning till privatpersoner enligt Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2017:7) om kemiska produkter och biotekniska organismer. Förslaget omfattar även vissa undantag för tobaks- och nikotinprodukter. Enligt Kemikalieinspektionen är syftet att förenkla regelverket för företag och minska den administrativa bördan utan att skyddsnivån försämras.

Som skäl för förslagen anger Kemikalieinspektionen att reglerna bör förenklas och att företagens administrativa kostnader bör minska. Myndigheten hänvisar också till att många av de aktuella produkterna omfattas av annan lagstiftning och att EU:s kemikalie- och tobakslagstiftning successivt har stärkts.

Samtidigt ska privatpersoner även fortsättningsvis ha tillstånd för att köpa och hantera särskilt farliga kemiska produkter, och vid sådan överlåtelse ska säljaren kontrollera att tillstånd finns samt föra anteckningar om överlåtelsen.

I sammanhanget bör särskilt framhållas vikten av att konsekvenserna för arbetstagare, arbetsmiljö och tillsyn belyses fullt ut. I det avseendet finns brister i förslagets underlag. Det är angeläget att en regelförenkling för företagen inte leder till ett försvagat skydd för dom som i sitt yrkesarbete hanterar och riskerar att exponeras för särskilt farliga kemiska produkter.

I sammanhanget är det av vikt att det säkerställs att Arbetsmiljöverkets föreskrifter och tillsyn ger ett fullgott skydd där Kemikalieinspektionens tillståndsplikt och tillsyn begränsas.

Med anledning av det efterlyses en tätare myndighetsamordning gällande skyddsregler för hantering av farliga ämnen.

LO avstyrker förslaget i de delar som innebär lättnader i tillstånds- och dokumentationskrav vid hantering av särskilt farliga kemiska produkter i yrkesmässig verksamhet, om det inte samtidigt säkerställs att skyddsnivån för arbetstagare, tillsynens effektivitet och regelefterlevnaden upprätthålls.

- LO anser att regelförenklingar på detta område inte får genomföras på ett sätt som försvagar kontrollen över särskilt farliga kemiska produkter i arbetslivet.
- LO bedömer att konsekvenserna för yrkesmässig hantering och arbetstagarnas hälsa och säkerhet inte är tillräckligt belysta i underlaget.
- LO är kritiskt till att underlaget i huvudsak bygger på synpunkter från företag och branschorganisationer, medan arbetstagarorganisationernas perspektiv saknas, trots att det är arbetstagare som i praktiken hanterar och exponeras för dessa produkter.
- LO anser att avsaknaden av arbetstagarrepresentation medför en risk för en obalanserad bedömning där administrativa lättnader ges företräde framför arbetsmiljö-, hälso- och miljöskydd. Bland LO förbundens medlemmar är det många som yrkesmässigt hanterar farliga kemikalier som berörs i förslaget och dessutom har skyddsombud med extra kunnsighet i den praktiska hanteringen av kemikalierna. Då dessa inte har ett eget vinstintresse i administrativa lättnader vore det rimligt att även söka ta reda på deras bedömningar för ett mer vederhäftigt och trovärdigt beslutsunderlag. Om Kemikalieinspektionen inte vet hur de ska nå dessa arbetstagarrepresentanter bistår LO gärna med kontaktvägar.
- LO understryker behovet av att regelverk och tillsyn även fortsättningsvis ger ett starkt och tydligt skydd för dem som exponeras för farliga kemiska produkter i arbetet och för att risker för exponering i miljön begränsas.

Sammanfattningsvis anser LO att föreslagna regelförenkling inte bör genomföras utan att först beakta konsekvenserna för hur den förändrade tillämpningen av tillstånd i praktiken påverkar säkerheten i hanteringen av särskilt farliga kemikalier på längre sikt och hur det kan komma att påverka exponeringsrisker i arbetslivet. I de delar Kemikalieinspektionens föreskrifter berör hantering av kemikalier i arbetslivet efterlyses även att underlag speglar arbetsmarknadens parter båda perspektiv för att säkerställa att även skyddsobjekt som arbetstagares perspektiv finns med i beslutsunderlagen samt skyddsorganisationens perspektiv på tillämpning av rutiner utifrån regelverket.

Ett effektivt och sammanhållet regelverk för särskilt farliga kemiska produkter är en förutsättning för att upprätthålla en hög skyddsnivå för arbetstagare och för att förebygga risker för allmänhetens hälsa och miljöns skydd.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Johan Lindholm

Carola Lövstrand
Handläggare